

Ukřižovaný a vzkříšený

Texty na tento týden

L 22,2–5.39–46; 23,10–15; 24,1–7.45–51

Základní verš

„Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí, být ukřižován a třetího dne vstát.“ (L 24,7)

Už od dětství si byl Ježíš vědom toho, že přišel na tuto zem, aby plnil vůli svého Otce (L 2,41–50). Učil, uzdravoval a sloužil v poslušnosti a plném odevzdání se Otci. Po poslední večeři s učedníky přišel čas, kdy se vydá na poslední cestu, na níž bude kráčet sám, zrazen a zapřen nejbližšími, aby byl odsouzen a ukřižován. Nakonec však byl vzkříšen a vstal jako vítěz nad smrtí.

Ježíš během svého života věděl o kříži. V evangeliích je opakovaně použito slovo „musí“ v souvislosti s jeho utrpením a smrtí (L 17,25; 22,37; 24,7; Mt 16,21; Mk 8,31; 9,12; J 3,14). Ježíš musel jít do Jeruzaléma, musel trpět, musel být vydán do rukou hříšníků, musel být „vyvýšen“, musel být ukřižován a musel vstát z mrtvých – muselo se totiž naplnit to, co o něm bylo napsáno. Ježíš odmítal každý návrh a každou možnost, která by ho vedla jinam než na kříž (například při pokušení od satana – Mt 16,22.23; Mt 4,8–10). Byl přesvědčen, že „musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět... být zabit a třetího dne vzkříšen“ (Mt 16,21). Pro Ježíše nebyla cesta na kříž možností, ale cestou, již musel projít (L 24,25.26.46). Apoštol Pavel tuto cestu popisuje jako „tajemství, které po věky a po celá pokolení bylo skryto, ale nyní je zjeveno jeho svatému lidu“ (Ko 1,26).

Zápas v Getsemanské zahradě

³⁹Potom se jako obvykle odebral na Olivovou horu; učedníci ho následovali. ⁴⁰Když došel na místo, řekl jim: „Modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ ⁴¹Pak se od nich vzdálil, co by kamenem dohodil, klekl a modlil se: ⁴²„Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň.“ ⁴³Tu se mu zjevil anděl z nebe a dodával mu síly. ⁴⁴Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji; jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve. ⁴⁵Pak vstal od modlitby, přišel k učedníkům a shledal, že zármutkem usnuli. ⁴⁶Řekl jim: „Jak to, že spíte? Vstaňte a modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ (L 22,39–46)

Osobní studium

Na počátku dějin postavil Bůh Adama a Evu do nádherné zahrady, kterou naplnil vším, co potřebovali, aby mohli žít radostným životem. Zanedlouho se však stalo něco mimořádného: objevil se satan (Gn 3). Pokoušel první dvojici a podařilo se mu uvrhnout zemi do sporu mezi dobrem a zlem, mezi Bohem a satanem.

Nyní, v čas, který určil Bůh, se jiná zahrada (L 22,39–46) stala bojištěm, kde běsnil zápas mezi pravdou a lží, mezi spravedlností a hříchem, mezi Božím plánem spasení lidstva a satanovým cílem zničit člověka. V zahradě Eden byl svět uvržen do zničující moci hříchu, v Getsemanské zahradě bylo světu zaslíbeno vítězství. V Edenu proběhla vzpoura proti Bohu, v Getsemane byl celý vesmír svědkem podřízení se Bohu a zjevení vítězství nad hříchem.

Zkus se žít do atmosféry událostí, které jsou zaznamenány v Gn 3,1–6 a L 22,39–46. Jak se asi u těchto událostí cítil Bůh? V čem je největší rozdíl mezi těmito dvěma událostmi?

V Getsemanské zahradě podnikl satan na Ježíše nejprudší útok, aby se vzdal poslání a úkolu, který mu Bůh svěřil. Kristus však projevil nejobdivuhodnější příklad závislosti na Boží moci, která mu pomohla uskutečnit Boží vůli. Události z Getsemanské zahrady ukazují, že ať je boj jakkoliv těžký a my jsme slabí, vítězství patří těm, kteří zakoušejí moc modlitby. Ježíšova slova to vystihují: „Ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (L 22,42). Všechna satanova vojska se postavila proti Ježíši, ale jeho učedníci, které tak miloval, byli v tu chvíli k jeho utrpení necitliví. Kristův pot začal být jako kapky krve, které kanuly na zem, ve vzduchu byla cítit zrada, kněží a chrámová stráž byli připraveni jej zatknout. A právě v tomto okamžiku se Ježíš modlil a podřídil se Boží vůli. Modlitba mu dodala sílu nést to nejtěžší břemeno.

Aplikace

Až budeš zase někdy v pokušení udělat nesprávnou věc, jak můžeš prožít zkušenost Ježíše v Getsemane a vyhnout se zkušenosti Adama a Evy? V čem spočívá nejvýznamnější rozdíl mezi těmito událostmi?

Zrada

²Velekněží a zákoníci přemýšleli, jak by ho zahubili; báli se však lidu. ³Tu vstoupil satan do Jidáše, nazývaného Iškariotský, který byl z počtu Dvanácti. ⁴Odešel, aby se domluvil s velekněžími a veliteli stráže, že jim ho zradí. ⁵Oni se zaradovali a dohodli se, že mu dají peníze. (L 22,2–5)

Osobní studium

Lukáš zaznamenává, že se Ježíš modlil, dříve než vyvolil dvanáct učedníků (L 6,12–16). Kristus vyjádřil, že učedníci pro něj byli Božím darem (J 17,6–9). Byl Jidáš opravdu odpovědí na Ježíšovu modlitbu? V Jidášově příběhu zapření je cítit velké napětí – na jedné straně byla Boží vůle, Boží záměr, který se naplnil (Sk 2,23), na straně druhé pak svobodná vůle, kterou měl i Jidáš.

Jidáš měl velký potenciál, mohl vykonat velké dílo. Jeho život však šel úplně opačným směrem, padl stejně jako Adam s Evou v zahradě Eden.

„Jidáš vždycky miloval peníze, ale nikdy nebyl natolik zkažený, aby se odhodlal k takovému činu. Příliš dlouho se však poddával hrabivosti, až jej nakonec zcela ovládla. Láska k penězům v něm přemohla lásku ke Kristu. Propadl jedné nepravosti, a tím se vydal do rukou satana a hříchu. Potom se už nezastavil před ničím.“ (DA 716; TV 457)

Když Ježíš nasycil pětitisícový zástup pěti chleby a dvěma rybami (L 9,10–17), Jidáš si jako první uvědomil „politickou hodnotu“ tohoto zázraku a chtěl pomoci tomu, aby se lidé „zmocnili Krista a prohlásili jej za krále“ (DA 719; TV 459). Ježíš však takové pokusy opakovaně odmítal. To vše vedlo Jidáše k určité zatrpklosti. „Dělal si veliké naděje; tím větší potom bylo jeho zklamání.“ (DA 719; TV 459) Je zřejmé, že Jidáš měl stejné představy jako ostatní: Ježíš použije svou nadpřirozenou moc, aby založil pozemské království, ve kterém bude mít on – Jidáš – významné postavení. Byl to však tragický omyl – jeho touha po světském království, které se nikdy neuskutečnilo, způsobila, že zemřel zatrpklý a bez víry, že přijde nebeské království, o němž Mesiáš tak často mluvil.

Když se Marie rozhodla pomazat Ježíše drahocennou mastí, Jidáš tento čin odsoudil jako mrhání (J 12,1–8). Jidáš vše viděl a posuzoval přes peníze. Jeho láska k nim zastínila lásku k Ježíši. Soustředění na peníze a postavení ho přivedlo k tomu, že dal cenovku na dar z nebe, jenž je nevyčíslitelné hodnoty (Mt 26,14). Tehdy do něj „vstoupil satan“ (L 22,3). A Jidáš přišel o to nejcennější.

Aplikace

Na postavení, moci a penězích nemusí být nic špatného. Problém nastává, pokud tyto věci (či cokoli jiného) zastíňují naši věrnost Bohu. Proč je tak důležité stále znovu přehodnocovat naše postoje, abychom sami sebe neoklamali tak, jak se to stalo Jidášovi?

S Kristem, nebo proti němu

²⁰Tu k nim Pilát znovu promluvil, neboť chtěl Ježíše propustit. ²¹Avšak oni křičeli: „Na kříž, na kříž s ním!“ ²²Promluvil k nim potřetí: „Čeho se vlastně dopustil? Neshledal jsem na něm nic, proč by měl zemřít. Dám ho zbičovat a pak ho propustím.“ ²³Ale oni na něm s velkým křikem vymáhali, aby ho dal ukřižovat; a jejich křik se stále stupňoval. ²⁴A tak se Pilát rozhodl jim vyhovět. ²⁵Propustil toho, který byl vsazen do vězení pro vzpouru a vraždu a o kterého žádali; Ježíše vydal, aby se s ním stalo, co chtěli. (L 23,10–15)

Osobní studium

Kromě všeho, čím je kříž významný, přináší v dějinách ještě něco – velké rozdělení. Je to rozdělení mezi vírou a nevěrou, mezi zradou a přijetím, mezi věčným životem a smrtí. Ve vztahu ke kříži neexistuje v postoji člověka žádná střední cesta. V konečném důsledku stojíme na jedné, nebo druhé straně. „Kdo není se mnou, je proti mně; kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje“ (Mt 12,30). Jsou to silná slova, při kterých se můžeme cítit i trochu nepřijemně. Ježíš jimi však popisuje realitu a ukazuje, jaké důsledky má postoj k pravdě – vždyť všichni jsme součástí velkého sporu mezi dobrem a zlem. V tomto konfliktu stojíme buď na straně Krista, nebo satana.

Přečti si následující texty a uvažuj o tom, jaký postoj měli zmínění lidé k Ježíši. Co tě jejich zkušenost může naučit? Jak ti může pomoci ve tvém vztahu k Bohu a oběti Ježíše Krista?

Židovská velerada (L 22,53). Co tito lidé udělali za chyby? Proč je udělali? Jak se můžeš vyhnout podobných chybám při pohledu na Ježíše?

Pilát (L 23,1–7.13–25). Co vedlo Piláta k tomu, že na jednu stranu řekl: „Podle mě je nevinný“ (J 19,4; B21), a současně jej odsoudil k trestu smrti ukřižováním? V čem Pilát selhal? Co se můžeš naučit z tohoto jeho postoje?

Herodes (L 23,6–12). V čem je jeho postoj chybný?

Dva zločinci (L 23,39–43). Dva hříšníci se dívají na ten samý kříž a na Ježíše. Přesto reagují zcela odlišně. Jak tato scéna ukazuje na princip „buď, anebo“ – tedy že stojíme buď na jedné straně velkého sporu, nebo na druhé?

Aplikace

Postavit se ve velkém sporu na správnou stranu je skutkem víry, který není jednorázovým činem. Ztiš se a řekni i dnes Bohu, na které straně chceš s jeho pomocí stát.

Byl vzkříšen!

¹Prvního dne po sobotě, za časného jitra, přišly k hrobu s vonnými mastmi, které připravily. ²Nalezly však kámen od hrobu odvalený. ³Vešly dovnitř, ale tělo Pána Ježíše nenašly. ⁴A jak nad tím byly bezradné, stanuli u nich dva muži v zářícím rouchu. ⁵Zachvátil je strach a sklonily tvář k zemi. Ale oni jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? ⁶Není zde, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji, ⁷že Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí, být ukřižován a třetího dne vstát.“ (L 24,1–7)

Osobní studium

V neděli, prvním dni týdne, přišly ženy k Ježíšovu hrobu, aby dokončily pohřební obřad. I když s ním trávil mnoho času, nepochopily, co se stalo a co jeho smrt znamená. Neočekávaly proto, že najdou prázdný hrob a zazní vysvětlení nebeských poslů: „Není tu, vstal!“ (L 24,6).

V prvních kapitolách knihy Skutky apoštolů je minimálně osm odkazů na Ježíšovo vzkříšení (Sk 1,22; 2,14–36; 3,14,15; 4,1.2.10.12.33; 5,30–32). Proč bylo Ježíšovo vzkříšení klíčovou pravdou svědectví učedníků? Proč bylo tak důležité pro víru rané církve? Čím je Ježíšovo vzkříšení důležité dnes?

Ženy byly prvními svědky Ježíšova vzkříšení. Hned spěchaly předat tuto zprávu ostatním, ale ti jim nevěřili (L 24,11). Je neuvěřitelné, že apoštolové nejprve označili tuto největší a nejužasnější zprávu z celých dějin za „nesmysl“ a „tlachání“ a nevěřili jim (L 24,10.11). Naštěstí se již velmi záhy mohli přesvědčit, jak moc se mylili.

Kristovo vzkříšení je základem Božího vykupitelského činu a důvodem pro existenci křesťanské víry. Apoštol Pavel o tom mluví velmi jasně: „Jestliže nebyl vzkříšen Kristus, pak je naše kázání k ničemu; celá vaše víra je k ničemu“ (1K 15,14; B21). Pokud by Kristus nevstal z mrtvých, o čem by pak bylo evangelium, co by bylo obsahem „dobré zprávy“? Vždyť jen Kristovo vzkříšení nám dává naději, bez níž by naše životy ztratily smysl. Ježíšův život neskončil v hrobě. Tím největším zaslíbením pro nás je to, že ani náš život neskončí v hrobě.

„Pokud by Kristus nebyl vzkříšen, potom by Boží úsilí o vykoupení jeho lidu skončilo ve slepé uličce – v Ježíšově hrobě. Pokud Kristovo vzkříšení není realitou, potom nemáme žádnou jistotu, že Bůh je stále živým Bohem, protože smrt by měla poslední slovo. Víra by byla zbytečná, protože ten, kterému věříme, by nebyl Pánem života. Pokud by byl Kristus mrtvý, křesťanská víra by ležela v hrobě spolu s konečným a největším sebezjevením Boha v Kristu.“ (LADD, George E. *A Theology of the New Testament*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1974, s. 318.)

Aplikace

Co pro tebe osobně znamená vzkříšení Ježíše Krista? V čem je tato skutečnost pro tebe největší nadějí?

To všechno se musí naplnit

⁴⁵Tedy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. ⁴⁶Řekl jim: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; ⁴⁷v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem. ⁴⁸Vy jste toho svědky. ⁴⁹Hle, sesílám na vás, co slíbil můj Otec; zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“ ⁵⁰Potom je vyvedl až k Betanii, zvedl ruce a požehnal jim; ⁵¹a když jim žehnal, vzdálil se od nich a byl nesen do nebe. (L 24,45–51)

Osobní studium

Na co kladl Ježíš důraz, když hovořil s učedníky (L 24,13–49)? Co je z jeho slov pro tebe nejdůležitější? Jak jeho slova souvisejí s pověřením, které nám jako křesťanům dal?

Ježíšovo vzkříšení by mělo být dostatečným důvodem pro to, abychom ho přijali za Mesiáše. Podstoupil nelidské zacházení, strpěl násilí, byl ukřižován, proboden, zavinut do pohřebního roucha a uložen do hrobu. I kdyby Ježíš přežil ukřižování, probodění i pohřeb – jak někteří bezdůvodně tvrdí – a potom se nějakým způsobem krvácející, zničený a slabý dostal z hrobu, určitě by ho nikdo nevnímal jako vítězného Mesiáše.

Ježíš však po vzkříšení šel mnoho kilometrů s učedníky, kteří byli na cestě do Emauz. Dříve, než jim odhalil, kým je, ukazoval jim z Písma na jasný biblický základ jejich víry v něho.

Potom, když se zjevil dalším učedníkům, ukázal jim své tělo a jedl s nimi. Udělal však ještě víc. Přivádí je k Božímu slovu: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem. Vy jste toho svědky“ (L 24,46–48). Ježíš dal své vzkříšení do souvislosti s posláním kázat evangelium všem národům.

Ježíš své učedníky přes všechny mocné důkazy, které potvrzovaly, kým je, stále znovu a znovu nasměroval k Božímu slovu. Bez Božího slova bychom dnes neznali naše povolání a poslání kázat evangelium světu. Bez Božího slova bychom nevěděli, že evangelium existuje. Proto je Bible dnes stejně důležitá, jako byla v celých dějinách – i pro Krista a učedníky.

Aplikace

Kolik času trávíš studiem Písma? Jak toto studium ovlivňuje tvůj život, rozhodnutí, která činíš, i to, jak se chováš k druhým?

Podněty k zamyšlení

„Lidé, kteří stáli pod křížem, zaslechli, jak umírající zločinec nazval Ježíše Pánem. Hlas kajícího hříšníka upoutal jejich pozornost. I vojáci, kteří se pod křížem dohadovali a losovali o Kristův oděv, zbystřili sluch. Přestali se pít. Se zatajeným dechem hleděli na umírajícího Krista a čekali na jeho odpověď. Když Ježíš vyřkl své zaslíbení, proniklo ponurým mrakem, který jako by zahaloval kříž, jasné a zářivé světlo. Zločinec litoval svých hříchů, byl smířen s Bohem a jeho srdce naplnil pokoj. Kristus byl oslaven ve svém ponížení. Všem ostatním se zdálo, že je poražen, ale on zvítězil. Byl uznán jako ten, kdo na sebe vzal lidské hříchy. Lidé se mohou zmocnit jeho těla. Mohou mu rozdrásat spánky trnovou korunou. Mohou z něho strhnout roucho a hádat se o ně. Nemohou však Ježíše připravit o moc odpouštět hříchy. Svou smrtí potvrzuje své božství a svědčí o Otcově slávě. Vždy je ochoten vyslyšet a zachránit. Má královské právo dát život každému, kdo jeho prostřednictvím přichází k Bohu.“ (DA 751; TV 482)

Otázky k rozhovoru

1. *Jako křesťané máme žít vírou. Věříme něčemu, co nemůžeme dokázat, čeho jsme nebyli očitými svědky. Lidé to samozřejmě dělají v mnoha případech. V souvislosti s vědou to jeden autor shrnul takto: „Ve skutečnosti máme jen překvapivě málo přímých důkazů pro to, čemu věříme.“ (DEWITT, Richard. *Worldviews: An Introduction to the History and Philosophy of Science*. Chichester: John Wiley and Sons, 2010, s. 15.) Navzdory tomu máme mnoho dobrých důvodů pro naši víru. V souvislosti s velkým pověřením řekl Ježíš učedníkům: „A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec“ (Mt 24,14). Kdy Ježíš tato slova vyřkl? Kolik měl následovníků? Kolik lidí mu věřilo? Kolik jich alespoň tušilo, kým byl a co přišel uskutečnit? Vzpomeňte také na všechna pronásledování církve v dějinách. Jak se jeví v tomto kontextu jeho předpověď? Uvažujte společně o tom, jak je možné na základě těchto skutečností důvěřovat Božimu slovu.*
2. *Uvažujte společně nad výše uvedeným citátem z knihy Touha věků. Jak se nás dotýká moc odpuštění, které nám nabízí Kristus? Představte si, že stojíte pod Kristovým křížem. Která jeho slova by pro vás byla ta nejdůležitější? Jak ovlivňují váš život?*